

İçindekiler

İTHAF.....	v
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ.....	xii
HARİTALAR DİZİNİ	xiii
FOTOĞRAFLAR DİZİNİ (MÜKELLEF İŞÇİLER)	xiv
KISALTMALAR	xv
SUNUŞ.....	xvi
TAKDİM.....	xxi
ÖNSÖZ	xxv
GİRİŞ	xxix

BÖLÜM I

CUMHURİYET ÖNCESİ DÖNEM'DE EREĞLİ KÖMÜR HAVZASI

1.1. Hazine-i Hassa İdaresi Dönemi (Padişah Hazinesi, 1848-1865)	2
1.1.1 Galata'daki İngiliz Sarraflar Kumpanyası (1848).....	2
1.1.2. Padişah Hazinesinin Emaneten İdaresi (1849-1854)	3
1.1.3. Kırım Savaşı ve Geçici İngiliz İdaresi (1854-1856).....	3
1.1.4. Padişah Hazinesinin İkinci Defa Emaneten İdaresi (1856-1859).....	7
1.1.5. Yorgaki Zafiropulos Kumpanyası İşletmeciliği (1859-1860).....	8
1.1.6. İkinci İngiliz Kumpanyası İşletmeciliği (1860-1861).....	9
1.1.7. Padişah Hazinesinin Üçüncü Defa İdaresi (1861-1865).....	10
1.2. Bahriye Nezareti Dönemi (Tersane-i Amire, 1865-1908)	10

1.2.1. Bahriye Nezareti'nin Emaneten İdaresi (1865-1882).....	11
1.2.1.1. Dilaver Paşa Nizamnamesi (1867)	12
1.2.1.2. Ocak Hudutlarının Tayini.....	16
1.2.1.3. Damarların İsimlendirilmesi.....	16
1.2.1.4. Ocakların Numaralandırılması.....	17
1.2.1.5. Doksan Üç Harbi Sonrası Havzanın Durumu	18
1.2.2. Kömürün Piyasaya Satılışı ve Kumpanyaların Havzaya Girişi (1883-1908).....	18
1.2.2.1. Gürcü Kumpanyası (1885).....	19
1.2.2.2. Karamanyan Kumpanyası (1884)	20
1.2.2.3. Hallaçyan Kumpanyası.....	21
1.2.2.4. Ereğli Şirket-i Osmaniyesi (1896).....	22
1.2.2.5. Sarıcalar Şirketi (1900).....	27
1.2.2.6. Rombaki Kumpanyası.....	28
1.2.2.7. Boyacıoğlu Ocağı	28
1.3. Meşrutiyet Devri, I.Dünya Savaşı ve Mütareke Dönemi (Havza-i Fahmiye İdaresi, 1908-1920).....	29
1.3.1. Ticaret ve Nafia (Bayındırlık) Nezareti Yönetimi (1909)...	29
1.3.2. Orman ve Maden ve Ziraat Nezareti Yönetimi (1909-1920).....	30
1.3.2.1. Ereğli Şirketi ile Yeni Antlaşma (1912).....	32
1.3.2.2. Havzada Belçika, Alman ve İtalyan Sermayeleri .	33
1.3.2.3. ...Kozlu Kömür Madenleri Osmanlı A.Ş. (1914)	34
1.3.2.4. Havzada Yunan Sermayesi Maadin Osmanlı A.Ş. (1914).....	34
1.3.2.5. Havzada Rus Sermayesi.....	35
1.3.2.6. Ereğli Şirketi'nden Sonra Havzada İkinci Fransız Sermayesi.....	37
1.3.2.7. Havzada Üçüncü Fransız Sermayesi	37
1.3.2.8. Galata Kömür Tüccarlarının Rollerini.....	38

BÖLÜM II

CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE EREĞLİ KÖMÜR HAVZASI

2.1. Millî Hükümet ve Cumhuriyet İdaresi Dönemi

(İktisat Vekâleti Yönetimi, 1920-1940).....	43
2.1.1. Himayeci Dönem (1920-1925).....	45
2.1.1.1. İşçi Hastanesi ve Amele Kanunu	47
2.1.1.2. Amele Birliği İhtiyat ve Teavün Sandığı.....	51
2.1.1.3. İzmir İktisat Kongresi (1923)	53
2.1.1.4. Deniz İşçileri Derneği (1924)	55
2.1.1.5. Havzada Mallarıyla Terk Edilmiş Ocaklar.....	57
2.1.1.6. Zonguldak Maden Mühendisi Mektebi (1924) ...	57
2.1.1.7. Türkiye Sanayi ve Maden Bankası (1925)	59
2.1.2. Vasıtalı Müdahaleci Dönem (İş Bankası İşletmeciliği, 1926-1936).....	60
2.1.2.1. Cumhuriyet Dönemi'nde Kurulan Maden Müesseseleri.....	62
2.1.2.1.1. Kozlu Kömür İşleri Türk Anonim Şirketi (Kömüriş)	63
2.1.2.1.2. Maden Kömürü İşleri Türk Anonim Şirketi (Türkiş)	64
2.1.2.1.3. Kilimli Kömür Madenleri Türk Anonim Şirketi	64
2.1.2.1.4. Kireçlik Kömür Madenleri T.A.Ş.	65
2.1.2.1.5. Türk Kömür Madenleri A.Ş.	65
2.1.2.1.6. Amasra İstismar Mıntıkası Türk Anonim Şirketi.....	67
2.1.2.2. Cumhuriyet Dönemi'nden Önce Kurulmuş Olan Maden Müesseseleri.....	67
2.1.2.2.1. Ereğli Şirketi	67
2.1.2.2.2. Süleyman Sırrı Bey Maden Ocağı.....	68
2.1.2.2.3. Kasap Tarla Ocağı	68
2.1.2.3. Teşvik-i Sanayi Kanunu (1927).....	69
2.1.3. İşletmecilik Dönemi (1936-1940)	74
2.1.3.1. Etibank'ın Kuruluşu	77

2.1.3.2. Ereğli Şirketi'nin Etibank'a Devri	78
2.1.3.3. EKİTAŞ Ereğli Kömür İşletmesi	79
2.1.3.4. EKİTAŞ Kozlu Kömür İşletmesi	80

BÖLÜM III

EREĞLİ KÖMÜR HAVZASI'NDA DEVLETÇİLİK DÖNEMİ (ETİBANK YÖNETİMİ-İNHİSARCI DÖNEM, 1940-1957) VE HAVZADA İKİNCİ MÜKELLEFİYET UYGULAMALARI

3.1. Ereğli Kömür Havzası'ndaki Ocakların Devletleştirilmesi (1940)	84
3.1.1. Havzadaki Ocakların Birleştirilmesinin (Füzyon) Sebepleri	86
3.2. Genel Amenajman Projesi	88
3.2.1. Çatalağzı Elektrik Santrali (ÇATES)	90
3.2.2. Zonguldak Limanı.....	91
3.2.3. Lavuarlar	92
3.2.4. Ana İhraç ve Havalandırma Kuyuları.....	93
3.2.5. Oksijen Fabrikası ve Kompresörler	94
3.2.6. Havzadaki Atölyeler	94
3.2.7. Havzada Kurulan Sosyal Tesisler.....	95
3.3. Milli Korunma Kanunu (MKK) ve Ücretli İş Mükellefiyeti	96
3.3.1. Milli Korunma Kanunu (MKK).....	97
3.3.1.1. Milli Korunma Kanunu'nun Amacı	99
3.3.1.2. Milli Korunma Kanunu'nun Önemi	100
3.3.2. Ücretli İş Mükellefiyeti	102
3.3.2.1. Ücretli İş Mükellefiyetinin Gerekçesi	103
3.3.2.2. Mükellefiyetin Tanımı	104
3.3.2.3. Ücretli İş Mükellefiyetinin Niteliği ve Konusu.....	104
3.3.2.4. Mükellefiyete Tabi Olabilecek Kişiler	105
3.3.2.5. Ücretli İş Mükellefiyetini Tesis Etme Yetkisi.....	105

3.3.2.6. Mükellefe Tabi Tutulanların Hak ve Görevleri.....	106
3.3.2.7. Ücretli İş Mükellefiyetinin Uygulama Alanı	107
3.3.2.8. Ücretli İş Mükellefiyetiyle İlgili Yaptırımlar	109
3.4. Ereğli Kömür Havzası'nda Ücretli İş Mükellefiyeti Uygulaması	112
3.4.1. Günlük Mesai Saatleri.....	114
3.4.2. Hafta Tatilinin Kaldırılması	116
3.4.3. Çocuk İşçiler ile Kadınların Çalıştırılması	116
3.4.4. Mükellef İşçilerin Askerlik Sorunu	117
3.4.5. İşçilerin Konut Sorunu, Beslenme ve Temizlik Meselesi	120
3.4.6. Günlük Yevmiye ve İşçi Ücretleri	126
3.4.7. Hastalık ve Tedavi.....	131
3.4.8. İş Kazaları ve İş Yerinde Güvenlik.....	135
3.4.9. İşten Kaçma ve İş Yerini Terketme Yasağı.....	138
Sonuç	143
Kaynakça	147
Ekler	155